

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctie- en
Slachtofferbeleid
For. zorg en verwarden

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Voortgangsbrief Forensische zorg maart 2026

Datum
20 maart 2026

Bijlage(n)
7

1. Aanleiding

Periodiek informeert u de Tweede Kamer over de voortgang van relevante beleidsinitiatieven en ontwikkelingen in de sector forensische zorg via de voortgangsbrief. Deze brief wordt doorgaans twee keer per jaar verstuurd. Op woensdag 25 maart a.s. vindt tevens het commissiedebat tbs plaats.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met het versturen van bijgevoegde Kamerbrief, inclusief de bijlagen. Gelijktijdig met de kamerbrief worden ook de kamervragen van het Lid Abdi (GL-PVDA) over de houdbaarheid van het tbs stelsel aan de Tweede Kamer verstuurd.

3. Kernpunten

Met deze voortgangsbrief forensische zorg gaat u in op de capaciteitsdruk in de forensische zorg en in de tbs. De brief is opgedeeld in vier hoofdthema's: een duiding van de problematiek, vergroten capaciteit, bevorderen door- en uitstroom, en de eigen bijdrage.

Hierbij stelt u, naast het voortzetten van de lopende maatregelen, voor om aanvullende beleidsopties te verkennen:

1. Het inrichten van een borgstelsel (een stelsel waarin een onafhankelijke instantie garant staat voor leningen van zorgaanbieders bij een geldverstrekker) voor de lager beveiligde klinische zorg. Hierdoor kunnen financiële belemmeringen worden verminderd, wat ten goede komt aan capaciteitsuitbreiding;
2. Een verkenning naar de marktordening en financiering van forensische zorg, met als belangrijk doel dat dit bijdraagt aan de toegankelijkheid en betaalbaarheid van de forensische zorg;
3. De mogelijkheden om tijdens verblijf in de gevangenis, in afwachting van plaatsing in een tbs-kliniek, tbs-gestelden voor te bereiden op de behandeling;
4. Het inrichten van een innovatiefonds voor de forensische zorg;
5. Versnelde doorstroom van specifieke groepen in de forensische ; en
6. Verbeterde uitstroom naar gemeenten.

Daarnaast gaat u in de brief in op de eigen bijdrage. Dit is een voornemen uit het coalitieakkoord om patiënten die op strafrechtelijke titel forensische zorg ontvangen, een eigen bijdrage te laten betalen. Eerder is door de toenmalige minister voor Rechtsbescherming aangekondigd de inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage voor verblijf in de forensische zorg opnieuw in te voeren en een wijziging van de Wet forensische zorg (Wfz) voor te bereiden. De wet is inmiddels gewijzigd, dankzij een amendement van het Lid Ellian (VVD).

Tot slot gaat u in de bijlagen in op andere relevante ontwikkelingen binnen de forensische zorg.

4. Toelichting

4.1. Politieke context

Met deze voortgangsbrief gaat u in op toezeggingen die eerder zijn gedaan in o.a. het commissiedebat tbs van 18 december 2024 en de vorige voortgangsbrief forensische zorg van 1 juli 2025.

4.2. Financiële overwegingen

Deze worden in de brief zelf toegelicht, waar relevant

4.3. Krachtenveld

De voortgangsbrief is afgestemd met de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI), het Forensisch Netwerk, Nederlandse Zorgautoriteit (NZa), Bestuurlijk Overleg Forensische Zorg (BO FZ), het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en het ministerie van Financiën.

DJI

DJI koopt de forensische zorg in en levert deze zelf ook in twee rijksklinieken, middels inbesteding. Als inkoper is DJI ervoor verantwoordelijk om voldoende forensisch zorgaanbod in te kopen. De raamcontracten die DJI heeft ingekocht geven genoeg ruimte aan de markt om voldoende zorg aan te bieden, maar de markt kan de gevraagde zorg onvoldoende leveren.

Het Forensisch Netwerk

Het Forensisch Netwerk en TBS Nederland zijn samenwerkingsverbanden tussen aanbieders van forensische zorg. Aan het Forensisch Netwerk zijn alle forensische zorgaanbieders verbonden, aan TBS Nederland alleen de aanbieders die ook tbs bieden. Met beide gremia vindt regulier overleg plaats over actuele zaken. De capaciteitsdruk is momenteel een belangrijk onderwerp dat met deze gremia wordt besproken.

NZa

De Nederlandse Zorgautoriteit is nauw betrokken bij de marktverkenning van de forensische zorg. Zij beschermen de toegankelijkheid en betaalbaarheid van de gezondheidszorg voor alle inwoners van Nederland.

BO FZ

Het bestuurlijk overleg Forensische zorg bestaat uit het bestuursdepartement JenV, DJI, Forensisch Netwerk, 3 Reclasseringsorganisaties, het Openbaar Ministerie, Stichting MIND en het Expertisecentrum Forensische Psychiatrie

(agendalid). Zij zijn nauw betrokken bij de beleidsvoorstellen en de uitwerking daarvan en nemen besluiten over de voortgang van beleidsontwikkelingen.

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

De reguliere geestelijke gezondheidszorg (zowel in het kader van de Zorgverzekeringswet als de Wet langdurige zorg) raakt de forensische zorg. Niet alleen is er overlap in de doelgroep, ook de zorgaanbieders zijn deels dezelfde. Wat betreft de visie voor de lange termijn ook in relatie tot het zorgaanbod werken JenV en VWS daarom nadrukkelijk samen om de uitdagingen van de komende tijd het hoofd te kunnen bieden.

Ministerie van Financiën

In verband met de financiële stelselmaatregelen die in de brief worden toegelicht, is de voortgangsbrief met het Ministerie van Financiën afgestemd.

4.4. Uitvoering

De genoemde maatregelen in de voortgangsbrief zijn met de betrokken ketenpartners afgestemd.

4.5. Ontwikkelingen hiervoor

Capaciteit

Met de start van het nieuwe kabinet en uw aantreden als Staatssecretaris Justitie en Veiligheid, hebben wij met u gesproken over de capaciteitsdruk op de forensische zorg, in het bijzonder op de tbs. We hebben voorgesteld om enkele aanvullende beleidsopties te verkennen, die mogelijk kunnen bijdragen aan het verminderen van het capaciteitstekort. U heeft deze voorstellen overgenomen en deze zijn in bijgaande voortgangsbrief aangekondigd. De optie om naar de opleggingscriteria voor tbs te kijken werkt u niet uit.

Eigen bijdrage

In deze voortgangsbrief informeert u de Kamer over de laatste stand van zaken rondom de invoering van de eigen bijdrage voor verblijf in de forensische zorg. Hiervoor heeft u onder andere het CAK, onder verantwoordelijkheid van VWS, gevraagd een uitvoeringstoets te doen om de uitvoeringsgevolgen in kaart te brengen. De impactanalyse van het CAK geeft aan dat de kosten voor het uitvoeren van deze regeling relatief hoog zijn ten opzichte van de relatief kleine populatie. Het CAK trekt daarom de doelmatigheid van uitvoering van deze regeling door het CAK in twijfel, aldus de impactanalyse. Daarnaast bevat het Coalitieakkoord, naast de eigen bijdrage voor patiënten die forensische zorg ontvangen, diverse andere grotere maatregelen en wijzigingen die door het CAK uitgevoerd moeten gaan worden. Het CAK waarschuwt in haar impactanalyse dan ook voor mogelijke overbelasting, afnemende wendbaarheid en verhoogde risico's in de uitvoering vanwege de samenloop met andere omvangrijke wijzigingen en maatregelen. Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) onderschrijft, in de begeleidende brief bij de impactanalyse, de conclusie van het CAK over doelmatigheid en de bijkomende risico's. VWS ziet grote risico's voor de belasting en uitvoerbaarheid als het CAK gevraagd zou worden alle maatregelen tegelijk te implementeren.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctie- en
Slachtofferbeleid
For. zorg en verwarden

Datum
20 maart 2026

Bijlage(n)

1. Voortgangsbrief forensische zorg maart 2026
2. Bijlage I - Overige relevante ontwikkelingen en toezeggingen
3. Bijlage II – Impactanalyse CAK eigen bijdrage forensische zorg, inclusief de begeleidende brief van VWS
4. Bijlage III - Beleidsreactie op onderzoeksrapport van het WODC: «Een veelkleurig vergezicht»
5. Bijlage IV - Beleidsreactie onderzoeksrapport van het WODC: «Inzicht in toezicht; tbs-gestelden langdurig(er) voorwaardelijk vrij»
6. Bijlage V – Staat van de forensische zorg jaar 2024
7. Bijlage VI – Rapport burgerpanel

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctie- en
Slachtofferbeleid
For. zorg en verwarden

Datum
20 maart 2026